MAHIDOL UNIVERSITY

RILCA Newsletter

จดหมายข่าวสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

Research Institute for Languages and Cultures of Asia

ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๒-๓ : พฤษภาคม - ธันวาคม ๒๕๕๘

Vol. 34 No. 2-3 : May- December 2015

ทักทาย

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย Research Institute Languages and Cultures of Asia หรือที่เราเรียกติดปากกันว่า RILCA มีที่มาจาก **"โครงการศูนย์ศึกษาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมอาเซียอาคเนย์"** ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2517 ตามนโยบายมหาวิทยาลัยมหิดลที่ต้องการขยายภารกิจดำเนินงานให้ครอบคลุมสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 ได้รับการสถาปนาเป็น "สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท" และเปลี่ยนชื่อเป็น "สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย" ในปี พ.ศ.2552

นับจนถึงวันนี้ ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปีที่ผ่านมา สถาบันฯ ได้พัฒนาสร้างสรรค์ และขยายขอบเขตการดำเนินงานด้านการวิจัย การจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งในเชิงประเด็นและเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสังคม ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค ผลกระทบสำคัญจากการผลิตผลงานต่างๆ ได้ช่วยสร้างความตระหนักอย่างเป็นรูปธรรมให้แก่ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ให้มีความตื่นรู้ สนใจและใส่ใจในคุณค่าความสำคัญของภาษา วัฒนธรรม และการพัฒนาชนบทในกลุ่มชาติพันธุ์มากขึ้น จนพัฒนาและยกระดับให้เป็นนโนบายระดับชาติ

ในภารกิจด้านการเรียนการสอน สถาบันฯ ได้เปิดหลักสูตรต่างๆ เพิ่มมากขึ้น โดยปัจจุบันเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านภาษาและวัฒนธรรม รวม 5 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และสาขาวิชาพหุวัฒนธรรมศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา และสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สถาบันฯ เน้นการเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศในเอเชียและการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน และยังได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ในเชิงบูรณาการทั้งทางด้านวิชาการ วิจัย และศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งยังสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศอีกด้วย

ในห้วงเวลาที่ผ่านมา สถาบันฯ ได้สืบสานแนวทางปฏิบัติตามพระราชดำรัสขององค์สมเด็จพระราชบิดา ที่ว่า **"ความสำเร็จที่แท้จริงของการศึกษาอยู่ที่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์สุขแก่มวลมนุษยชาติ"** อันนับเป็นแรงบันดาลใจที่ใหญ่ยิ่งในการทำหน้าที่รับใช้สังคมในฐานะ **"ปัญญาของแผ่นดิน"** ด้วยการริเริ่มสร้างสรรค์ สืบสานงานด้านภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งล้วนส่งผลต่อการเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลและชุมชน อันเป็นการเสริมพลังรากฐานของสังคมไทยให้เข้มแข็งและมั่นคงอย่างแท้จริง สมดั่งปรัชญาของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ที่ว่า **"ภาษาและวัฒนธรรมเป็นหัวใจของการพัฒนาที่ยั่งยืน"**

"โจทย์ของสถาบันฯ คือ การสร้างเสริมให้ชาวอาเซียน (รวมทั้งคนไทย) ให้มีความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเองและประเทศ"

รองศาสตราจารย์ ดร. โสภนา ศรีจำปา
ผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

นับตั้งแต่สถาบันฯ ได้รับการก่อตั้งมาจนถึงปัจจุบัน อะไรคือบทบาทสำคัญของสถาบันในฐานะเป็นสถาบันวิจัยการเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหิดล และการส่งเสริมค่านิยมหลักของมหาวิทยาลัยในการช่วยพัฒนาประเทศ

ตอบ สถาบันฯ ได้รับการสถาปนาขึ้นมาในมหาวิทยาลัยมหิดลด้วยภารกิจเฉพาะที่ช่วยเติมเต็มให้กับงานทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข ต่อมาเปิดหลักสูตรปริญญาเอก สาขาภาษาศาสตร์ เพื่อต่อยอดจากหลักสูตรปริญญาโทที่มีอยู่ เมื่อมีองค์ความรู้จากการวิจัยทางภาษามากขึ้น ศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุริยา รัตนกุล ท่านเห็นความสำคัญของงานวัฒนธรรม จึงพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทสองหลักสูตรคือ วัฒนธรรมศึกษา และพัฒนาชนบทศึกษา ต่อมาเปิดหลักสูตรปริญญาโทสาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา ล่าสุดเปิดหลักสูตรพหุวัฒนธรรมศึกษา (นานาชาติ)

คณาจารย์ที่รับผิดชอบทุกหลักสูตรต่างทำวิจัย สร้างผลงานที่มีชื่อเสียงระดับโลก เช่น ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ท่านได้ทำโครงการศึกษาการใช้ภาษาแม่ในระบบการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพัฒนาเป็นมหิดลโมเดลที่ทางอินโดนีเซียนำไปใช้ และท่านยังเป็นผู้นำในการผลักดันเรื่องนโยบายภาษาแห่งชาติมาตลอด นอกจากนี้ยังมีเรื่องวัฒนธรรมข้าว ซึ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์เยี่ยม ทองดี เป็นผู้เริ่มคิดคำนี้ ลงมือทำวิจัยและเป็นกูรูด้านนี้ หรือด้านพิพิธภัณฑ์ศึกษา สถาบันฯ ก็เปิดหลักสูตรนี้เป็นแห่งแรก จุดเด่นของเราคือ การเรียนการสอนมีรากฐานมาจากงานวิจัย เหล่าคณาจารย์ได้ชื่อว่าเป็นนักวิจัยและนักพัฒนาไปในตัว ถ้านึกถึงงานพัฒนาทางด้านภาษาและวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์แล้ว คนภายนอกจะนึกถึงสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียค่ะ ผลงานของสถาบันฯ ดิฉันคิดว่าตอบโจทย์ MAHIDOL Core value ทุกตัวค่ะ

สถาบันได้มีนโยบายอย่างไรในการสร้างเสริมประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีที่ตั้งในเขตแนวของระเบียงตะวันตก-ตะวันออก และใกล้ชายแดนประเทศพม่า

ตอบ ตามแนวระเบียงตะวันตก-ตะวันออก งานของสถาบันฯ จะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของคนตามตะเข็บชายแดนหรือด่านชายแดนเพื่อเป็นทูตภาคประชาชนไปเจริญสัมพันธไมตรีในระดับประชาชน เพื่อการค้า การลงทุน การติดต่อสัมพันธ์กันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เช่น เชื่อมความสัมพันธ์ของคนตามชายแดนของประเทศไทย-กัมพูชา ผ่านโครงการวิจัยและกิจกรรมต่างๆ หรือการสร้างความรู้ให้คนตามชายแดน เช่น จังหวัดกาญจนบุรี ให้เข้าใจความหลากหลายของกลุ่มคนที่อยู่ตามแนวตะเข็บชายแดนไทย-เมียนมา

อาจารย์สิงหนาทก็มีโครงการไปพัฒนาศักยภาพภาษาอังกฤษของผู้ประกอบการแพที่นั่น หรือแม้มหาวิทยาลัยจะไม่ใกล้ด่านแม่สอด แต่ด้วยศักยภาพของพื้นที่ตรงนั้นที่เป็นประตูเชื่อมอาเซียนไปเมียนมา สู่อินเดียและจีนได้ ศูนย์ภารตะศึกษาของสถาบันฯ ก็เข้าไปช่วยให้ความรู้ความเข้าใจและช่วยเชื่อมเครือข่ายให้กับภาคธุรกิจแม่สอดและจังหวัดตากไปสู่ภาคอีสานของอินเดียผ่านถนนไตรภาคีอินเดีย-เมียนมา-ไทย

กรุณาเล่าถึงกิจกรรมและโครงการวิจัยและการเรียนการสอนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และกำลังดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน

ตอบ โครงการที่ดำเนินการไปแล้วส่วนหนึ่งคือ ส่งเสริมให้อาจารย์ขยายฐานการวิจัยหรือเชื่อมโยงงานวิจัยออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาก็เช่นกัน ได้รับการสนับสนุนให้ออกภาคสนามและปฏิบัติจริงในพื้นที่ในประเทศต่างๆ เช่น อินเดีย เมียนมา กัมพูชา เวียดนาม จีน เป็นต้น ซึ่งสถาบันฯ ได้ช่วยสร้างพลเมืองที่มีความรู้และความเข้าใจประเทศเพื่อนบ้านแล้วในระดับหนึ่ง เขาจะมีความกล้าที่จะไปศึกษาหาความรู้เพื่อต่อยอดการศึกษาวิจัยได้เองในโอกาสต่อไป หรือกล้าที่จะไปทำงานกับคนในประเทศเพื่อนบ้านในอนาคต โจทย์ของสถาบันฯ คือ การสร้างเสริมให้ชาวอาเซียน (รวมทั้งคนไทย) ให้มีความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาตนเองและประเทศที่สำคัญร่วมกันพัฒนาประชาคมอย่างเป็นมิตรและมีสันติสุข

ศูนย์บริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

การประชุมวิชาการระดับชาติ ภาษาและวัฒนธรรม 2558

"อำนาจไร้พรมแดน : ภาษา วัฒนธรรม การสื่อสาร และอำนาจในชีวิตประจำวัน"

กว่าสามทศวรรษที่ผ่านมา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ได้ดำเนินงานวิจัยภาษาและวัฒนธรรม และจัดให้มีการบริการด้านวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่สังคมมาอย่างต่อเนื่อง การประชุมวิชาการระดับชาติ ภาษาและวัฒนธรรมถือเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมสำคัญทางวิชาการที่สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อเปิดพื้นที่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นแรงบันดาลใจแก่นักวิชาการ อาจารย์ นักศึกษา ในการสร้างสรรค์ผลงานและองค์ความรู้ที่มีคุณค่าต่อสังคมไทยและสังคมโลก

การประชุมวิชาการระดับชาติ ภาษาและวัฒนธรรม 2558 ถูกจัดขึ้นภายใต้ความร่วมมือกับคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร และคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในหัวข้อ "อำนาจไร้พรมแดน : ภาษา วัฒนธรรม การสื่อสาร และอำนาจในชีวิตประจำวัน" เมื่อวันจันทร์ที่ 27 กรกฎาคม 2558 ณ อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อถกเถียงเชิงวิชาการของปฏิบัติการทางอำนาจในชีวิตประจำวันผ่านภาษา การสื่อสาร และวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่ความเข้าใจและแนวทางในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรง เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิชาการด้านภาษา วัฒนธรรม และการสื่อสาร ระหว่างสถาบันการศึกษาและองค์กรต่างๆ และเพื่อเป็นพื้นที่ในการเผยแพร่ผลงานวิชาการและวิจัย สำหรับนิสิต/นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและผู้สนใจทั่วไป

ในช่วงเช้า โถงห้องประชุมชั้น 2 คับคั่งไปด้วยซุ้มนิทรรศการหลากหลาย ทั้งสื่อวีดิทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์จากศูนย์การแปลและบริการด้านภาษา นิทรรศการภาพถ่ายเกี่ยวกับประเทศอินเดียจากศูนย์ภารตะศึกษา และผลงานวิชาการในรูปแบบหนังสือ ซึ่งต่อยอดมาจากงานวิจัยและโครงการสานสัมพันธ์กับชุมชนจากศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต

การประชุมวิชาการระดับชาติ ภาษาและวัฒนธรรม 2558 ได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์ อุดม คชินทร อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นประธานเปิดการประชุม รวมทั้งได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์ ดร.ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร ผู้บุกเบิกและผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎีหลังสมัยใหม่ สัญวิทยา และโครงสร้างนิยม เจ้าของหนังสือ "วาทกรรมการพัฒนา" และ "ภาษากับการเมือง/ความเป็นการเมือง" มาเป็นองค์ปาฐกเรื่อง "อำนาจไร้พรมแดน" ซึ่งเป็นปาฐกถาพิเศษที่กระตุกให้ผู้ฟังรับรู้ถึงอำนาจของภาษาที่แทรกซึมอยู่ในการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนชวนให้ฉุกคิดถึงกลไกอำนาจที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อควบคุมคนในสังคมโดยไม่รู้ตัว โดยมองผ่านแนวคิดของนักปรัชญาหลังโครงสร้างนิยม (Post-structuralism) นักคิดแนวหลังสมัยใหม่ (Post-modern) อย่าง Bourdieu (1930–2002) เกี่ยวกับการกดขี่ ใช้อำนาจ แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นช่องทางของการต่อสู้ขัดขืนและการต่อรอง และ Foucault (1926–1984) ที่ทลายกำแพงของการรับรู้เกี่ยวกับ "ความจริง" และการสร้าง "ความจริง" โดยศาสตราจารย์ ดร.ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร ได้มองว่าแนวโน้มของการใช้อำนาจนั้นจะเป็นของภาคประชาชนมากขึ้น ซึ่งมาจากเทคโนโลยีที่สามารถส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารอันไร้พรมแดน จึงทำให้ประชาชนจำนวนมากสามารถรวมตัวกันได้ง่ายขึ้น และเพื่ออำนาจในการต่อรองและชี้นำสังคมได้มากขึ้น

หลังจากนั้นเป็นการนำเสนอบทความจำนวน 66 บทความ โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 12 กลุ่มตามหัวข้อ ได้แก่ จิตวิญญาณ, อำนาจของสื่อ, ความเป็นไทย, องค์การเกี่ยวกับต่างประเทศ, แนวคิดหลังสมัยใหม่นิยม, ภาษาศาสตร์, การเรียนการสอน, อำนาจกับสุขภาวะ, สื่อใหม่, ภาพลักษณ์, ศาสนา และดนตรี ซึ่งได้รับความสนใจจากนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาและองค์กรต่างๆ นักวิชาการอิสระ อาจารย์ นักศึกษาจากหลากหลายสาขาวิชา โดยมีผู้ลง

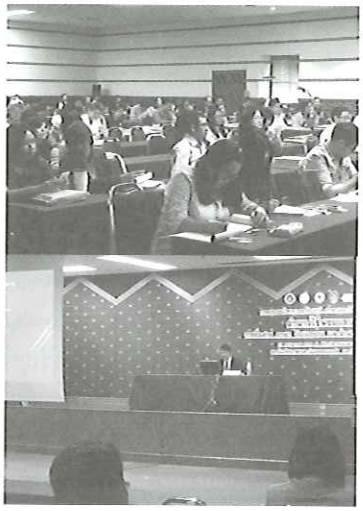

ทะเบียนร่วมงานกว่า 200 คน

การประชุมวิชาการระดับชาติ ภาษาและวัฒนธรรม 2558 หัวข้อ "อำนาจไร้พรมแดน : ภาษา วัฒนธรรม การสื่อสาร และอำนาจในชีวิตประจำวัน" ถือเป็นอีกก้าวหนึ่งที่เต็มไปด้วยความมุ่งมั่นของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ในการที่จะยกระดับการศึกษาวิจัยด้านภาษาและวัฒนธรรมในภูมิภาค ในฐานะปัญญาของแผ่นดินเพื่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

เรื่องเล่าความภาคภูมิใจ

ฉบับนี้มีเรื่องความภาคภูมิใจที่จะนำเสนอ 3 เรื่อง เริ่มด้วย

ฯพณฯ นางศุษมา สวราช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินเดีย พร้อมคณะ ได้เดินทางมาเยี่ยมชมศูนย์การตะศึกษา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดลเมื่อวันจันทร์ที่ 29 มิถุนายน 2558 ซึ่งนับเป็นโอกาสในการสร้าง visibility ให้กับสถาบันฯ และถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและอินเดียได้เป็นอย่างดี

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ได้รับรางวัล "100 ปี ชาตกาล หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตรฯ" ด้านการศึกษาและสื่อสารมวลชน เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2558 ณ กระทรวงการต่างประเทศ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้พิจารณาคัดเลือกให้ศาสตราจารย์ ดร.สมทรง บุรุษพัฒน์ เป็นผู้ได้รับทุนศาสตราจารย์วิจัยดีเด่น ประจำปี 2558 โดยให้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง "การแปรตามภูมิภาคของภาษาและวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" เป็นเงินจำนวน 9,000,000 บาท เป็นระยะเวลา 3 ปี

ขอแสดงความยินดีกับอาจารย์ทั้งสองท่าน ซึ่งนับเป็นความภาคภูมิใจของบุคลากรสถาบันฯ ทุกคน

การแสวงหาความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศพม่า

หน่วยวิเทศสัมพันธ์
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.โสภนา ศรีจำปา ผู้อำนวยการสถาบันฯ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงหนาท น้อมเนียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และกิจกรรมพิเศษ Mr.David Wohlers อาจารย์อาคันตุกะ นางสาวนิภาวรรณ เจริญลักษณ์ นักวิเทศสัมพันธ์ และนางสาวรุ่งแก้ว พุ่มโพธิ์ นักศึกษาของสถาบันฯ เดินทางไป Dagon University เพื่อการแลกเปลี่ยนทางวิชาการและเจรจาความร่วมมือทางวิชาการกับ Yangon University of Foreign Languages (YUFL), SEAMEO Regional Centre for History and Tradition (CHAT) และ University of Yangon ณ กรุงย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ระหว่างวันที่ 21-26 ตุลาคม 2557

ในวันพุธที่ 22 ตุลาคม 2557 ผู้บริหารและบุคลากรสถาบันฯ เดินทางไปยัง Dagon University โดยมีรองอธิการบดี หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยร่วมต้อนรับ ช่วงเช้ามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของทั้งสองหน่วยงาน และมีการหารือแนวทางความร่วมมือต่างๆ ซึ่งในขณะนั้นสถาบันฯ ได้ส่งนายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา วิชาเอกการสอนภาษา ไปสอนภาษาไทยให้กับนักศึกษาที่ Dagon University ระหว่างวันที่ 28 กันยายน-30 ตุลาคม 2557 ด้วย นอกจากนี้ ยังได้มีการประชาสัมพันธ์ทุนรัฐบาลนอร์เวย์ที่ผ่านมหาวิทยาลัยมหิดลให้รับทราบด้วย ซึ่งมีอาจารย์หลายท่านแสดงความสนใจในทุนดังกล่าว

ช่วงบ่ายผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงหนาท น้อมเนียน ได้บรรยายในหัวข้อเรื่อง "English as the ASEAN Lingua Franca in Thai Higher Education" ให้กับคณาจารย์ บุคลากร นักศึกษา และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักวิชาการไทยและเมียนมา ซึ่งได้รับความสนใจจากอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาจาก Dagon University เป็นอย่างมาก

วันพฤหัสบดีที่ 23 ตุลาคม 2557 ผู้บริหารและบุคลากรสถาบันฯ เดินทางไปยัง Yangon University of Foreign Languages (YUFL) โดยมีอธิการบดีและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมาร่วมต้อนรับ โดยได้มีการหารือแนวทางความร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนในประเด็นต่างๆ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ทุนรัฐบาลนอร์เวย์ด้วย

วันศุกร์ที่ 24 ตุลาคม 2557 ช่วงเช้าผู้บริหารและบุคลากรสถาบันฯ เดินทางไปยัง SEAMEO Regional Centre for History and Tradition (CHAT) โดยมีผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จาก SEAMEO มาร่วมต้อนรับ ทั้งสองฝ่ายได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสวงหาความร่วมมือต่อไปในอนาคตด้วย

ช่วงบ่ายผู้บริหารและบุคลากรสถาบันฯ ได้เดินทางไปยัง Yangon University โดยมีผู้บริหารและคณาจารย์ให้การต้อนรับ ซึ่ง Yangon University มีความสนใจเรื่องทุนรัฐบาลนอร์เวย์ และมีแผนส่งนักศึกษาเพื่อศึกษาและเรียนรู้ในต่างประเทศ และจะได้มีการประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือต่อไป

การเดินทางไปมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาครั้งนี้ ทำให้สถาบันฯ ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างๆ และองค์กร SEAMEO ซึ่งก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันทางด้านภาษาและวัฒนธรรมมากขึ้น อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในเรื่องต่างๆ ต่อไป

กิจกรรมความร่วมมือระหว่างสถาบันฯ กับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ

ความร่วมมือกับ Ritsumeikan Asia Pacific University ประเทศญี่ปุ่น

สถาบันฯ จัดโครงการ "อบรมภาษาและวัฒนธรรมไทยกับเจ้าของภาษา (Study Language and Culture in Thailand 4 weeks with Native Speakers and Fieldwork)" ให้กับนักศึกษาจาก Ritsumeikan Asia Pacific University (APU) ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 4 คน ระหว่างวันที่ 10 สิงหาคม-4 กันยายน 2558 ณ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย โดยมีการนำนักศึกษาไปทัศนศึกษาในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง และเปิดโอกาสให้ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามบริบทมากที่สุด ซึ่งการจัดโครงการในครั้งนี้เป็นความร่วมมือภายใต้ MOU ระหว่างสถาบันฯ กับ Academic Affairs ของ Ritsumekan Asia Pacific University ประเทศญี่ปุ่น

ความร่วมมือกับ School of Languages and Cultures of Southeast Asia and South Asia, Yunnan Minzu University สาธารณรัฐประชาชนจีน

สถาบันฯ จัดโครงการ "พัฒนาการเรียนการสอนภาษา-วัฒนธรรมไทยให้นักศึกษาต่างชาติ (ไทย-จีน)" ให้กับนักศึกษาจาก School of Languages and Cultures of Southeast Asia and South Asia, Yunnan Minzu University สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2558-15 มกราคม 2559 และระยะที่ 2 ระหว่างวันที่ 16 มกราคม-15 มิถุนายน 2559 ณ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย การจัดโครงการในครั้งนี้เป็นความร่วมมือภายใต้ MOU ระหว่างสถาบันฯ กับ School of Languages and Cultures of Southeast Asia and South Asia, Yunnan Minzu University สาธารณรัฐประชาชนจีน

ชื่อผลงานวิจัย
"โรงเรียนหลากวัฒนธรรม" นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐไทยในสังคมพหุวัฒนธรรม
หัวหน้าคณะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐิติมดี อาพัทธนานนท์

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

ในประเทศไทยในสมัยปัจจุบัน ความเป็นโลกาภิวัตน์นำมาซึ่งการเคลื่อนย้ายของคนและข้อมูลข่าวสาร สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดสภาพของความเป็นโลกไร้พรมแดน เราจึงเห็นการเคลื่อนย้ายของผู้คนต่างชาติพันธุ์มากขึ้น สถานการณ์โลกเหล่านี้ประกอบกับสถานการณ์ภายในประเทศไทยเองที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งการตื่นตัวในเรื่องของสิทธิมนุษยชนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ปรากฏชัดเจนและซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น ประเด็นที่เราจะต้องขบคิดต่อไปก็คือ เราจะอยู่ร่วมกันอย่างไรท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม โรงเรียนเป็นสถาบันที่สามารถสะท้อนท่าทีของรัฐต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันโรงเรียนหลายแห่งในประเทศไทย ไม่ได้มีเฉพาะ "เด็กไทย" เรียนอยู่เท่านั้น แต่ยังมีเด็กพม่า เด็กมอญ เด็กกัมพูชา เด็กมลายูมุสลิม เรียนอยู่ร่วมกันและมีแนวโน้มว่าเราจะพบโรงเรียนลักษณะนี้เพิ่มขึ้น ในโรงเรียนเหล่านี้นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาถึงนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐไทยในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2) เพื่อศึกษาว่าภายใต้กรอบนโยบายของรัฐดังกล่าว โรงเรียนจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างไร

3) เพื่อสร้างเป็นทฤษฎีหรือแนวคิดหลักเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของประเทศไทย

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

15 มิถุนายน 2553 - 14 มิถุนายน 2555

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า รัฐและโรงเรียนมีนโยบายและการปฏิบัติหลายอย่างที่ถือได้ว่าเป็นการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้เรียน รัฐเปิดโอกาสให้นักเรียนต่างด้าวเข้าเรียนในโรงเรียน รัฐอนุญาตให้มีการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนของรัฐมากเท่ากับที่จัดอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม รัฐอนุญาตให้มีการใช้ภาษาอื่นนอกจากภาษาไทยในโรงเรียน และสนับสนุนนโยบายการสอนแบบสองภาษา รัฐมีกฎระเบียบเกี่ยวกับการแต่งกายและวันหยุดที่เปิดกว้างสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม แบบเรียนที่อนุมัติโดยกระทรวงศึกษาธิการมีเนื้อหาที่บ่งบอกว่ามีการยอมรับว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ประกอบด้วยคนหลายเชื้อชาติ หลายศาสนา และมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมไปถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น นโยบายเหล่านี้เป็นกรอบให้กับโรงเรียนในการวางนโยบายการจัดการศึกษา ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน โดยภาพรวมโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ดูจะมีนโยบายและการปฏิบัติที่ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อื่น สำหรับนักเรียนต่างด้าว ถึงแม้รัฐจะมีนโยบายให้โอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐ แต่ในทางปฏิบัติพบว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนต่างด้าวเท่าที่ควร การสอนของโรงเรียนเน้นความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ ซึ่งเป็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมแบบผิวเผิน เช่น อาหาร การแต่งกาย ประเพณี พิธีกรรม โรงเรียนไม่มีการสอนจากมุมมองของวัฒนธรรมที่หลากหลาย ไม่มีการสอนที่เชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์ชีวิตของนักเรียน ไม่มีการสอนแบบสร้างความรู้ ไม่มีการสอนแบบวิพากษ์ที่เชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมให้เกิดความเท่าเทียม ไม่มีการชี้ให้เห็นอำนาจที่แตกต่างของกลุ่มทางวัฒนธรรมที่ต่างกัน การใช้วัฒนธรรมของนักเรียนเป็นสื่อในการสอนถูกนำมาใช้บ้างแต่ยังไม่แพร่หลาย เช่น มีการสอนแบบสองภาษาในบางโรงเรียนเท่านั้น

เหตุผลที่รัฐไทยดำเนินนโยบายพหุวัฒนธรรมศึกษาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะนโยบายพหุวัฒนธรรมศึกษาในปัจจุบันนี้เน้นความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ เป็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ทำให้ปลอดการเมืองแล้ว (Depoliticized) ซึ่งการปลอดการเมืองนี่เองทำให้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ เพราะลักษณะการสอนเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเช่นนี้ไม่ได้บั่นทอนอำนาจของคนกลุ่มใหญ่ในสังคม

เหตุผลอีกประการหนึ่งของนโยบายพหุวัฒนธรรมศึกษาที่เน้นวัฒนธรรมที่

เป็นวัตถุคือ การสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับรัฐวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุที่ผิวเผิน เหล่านี้เป็นสิ่งที่ **"ขายได้"** โดยเฉพาะในยุคที่การท่องเที่ยวกลายเป็นอุตสาหกรรมหลัก ในทางตรงกันข้าม การสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นความสลับซับซ้อน เป็นความสัมพันธ์ของคน หรือเป็นผลของปัจจัยหลายอย่างในสังคม เป็นสิ่งที่ **"ขายไม่ได้"** นอกจากขายไม่ได้แล้ว ยังเป็นสิ่งที่บั่นทอนความชอบธรรมของรัฐ ทำให้อำนาจของคนกลุ่มใหญ่ในสังคมสั่นคลอน การสอนวัฒนธรรมเช่นนี้จึงไม่ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตร ในแบบเรียน หรือในคู่มือการสอนของครู

เมื่อมองในแง่นี้ การสอนเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในโรงเรียนและนโยบายพหุวัฒนธรรมศึกษานั้น แท้จริงแล้ว คือเครื่องมือในการจัดการกับความแตกต่าง หาใช่การปลดปล่อยการให้อำนาจ หรือการสร้างความเท่าเทียมให้กับกลุ่มต่างในสังคมซึ่งเป็นเหตุผลดั้งเดิมของการเกิดพหุวัฒนธรรมศึกษาไม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

งานวิจัยนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาในสังคมหลากหลายวัฒนธรรมของรัฐไทย รวมถึงการปฏิบัติของโรงเรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวางนโยบายและปรับปรุงนโยบายได้

ศักยภาพในการพัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงสังคม และ/หรือเชิงพาณิชย์

ข้อมูลจากการวิจัยเช่นนี้ ภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการวางนโยบายและปรับปรุงนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

พิธีล้างพระพักตร์ พระมหามัยมุนี ที่เมืองมัณฑะเลย์

สุจริตลักษณ์ ดีผดุง และปิยนันท์ ทองคำชุม
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

> ชาวพม่ามีความเชื่อว่า พระพุทธรูปองค์นี้มีลมหายใจจริง จึงต้องมีประเพณีล้างพระพักตร์ให้ทุกเช้ามืดของทุกๆ วัน ซึ่งประเพณีนี้ยังคงดำรงสืบทอดมาตราบจนทุกวันนี้...

เมื่อพูดถึงพม่า คนไทยส่วนใหญ่จะคิดถึงวัดหรือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่น่าจะไปเยี่ยมชมสักครั้งหนึ่งในชีวิต เช่น พระเจดีย์ชเวดากองที่เมืองย่างกุ้ง พระธาตุอินทร์แขวนที่เมืองไจ้ก์โถ่ รัฐมอญ หรือพระมหามุนีที่เมืองมัณฑะเลย์ เหล่านี้เป็นต้น ในโอกาสที่คณะผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลในโครงการ **"ภาษาถิ่นของภาษาปะหล่องในประเทศจีน พม่า และไทย : ระบบเสียง คำศัพท์ และการจัดแบ่งกลุ่ม"** ในส่วนของประเทศพม่าในโครงการนี้ คณะผู้วิจัยจะต้องเดินทางไปเก็บข้อมูลที่รัฐฉาน ประเทศพม่า จุดแรกที่จะเดินทางเข้าไปสู่รัฐฉาน ประเทศพม่า ของคณะผู้วิจัย คือ เมืองมัณฑะเลย์ เพราะที่มัณฑะเลย์จะสามารถเดินทางต่อไปยังเมืองสีป้อและน้ำซัน ซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษาของคณะผู้วิจัยในโครงการนี้ เมื่อคณะผู้วิจัยได้มาถึงเมืองมัณฑะเลย์แล้ว สิ่งแรกที่ควรจะทำเมื่อมาถึงราชธานีเก่าของประเทศพม่าอยู่ช่วงหนึ่งคือ การไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของเมืองมัณฑะเลย์ นั่นคือ การไปสักการะ **"พระมหามัยมุนี"** หรือที่รู้จักกันในนาม **"พระล้างหน้า"** ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของเมืองมัณฑะเลย์

"พระมหามัยมุนี" หรือ "พระล้างหน้า" **มหามุนี แปลว่า นักปราชญ์** เป็นองค์พระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดใหญ่ หล่อด้วยสำริด ทรงเครื่องแบบกษัตริย์ประดับทอง ทั้งพระเศียรและพระอุระประดับด้วยอัญมณีมากมาย องค์พระถูกปิดทองซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนทำให้

พระพุทธรูปขรุขระไปทั้งองค์ (ซึ่งบางครั้งจึงเรียกว่า พระเนื้อนิ่ม) เหลือแต่พระพักตร์ที่ได้รับการขัดจนใสสะอาดด้วยความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนชาวพม่า พิธีที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติมาช้านานของพระมหามัยมุนีคือ พิธีล้างพระพักตร์ สาเหตุที่มีพิธีล้างพระพักตร์พระมหามัยมุนีเพราะมีความเชื่อกันว่า พระมหามัยมุนีเป็นพระพุทธรูปที่มีชีวิต โดยมีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่า พระพุทธเจ้าทรงประทานลมหายใจให้พระมหามัยมุนีเป็นตัวแทนสืบทอดพระพุทธศาสนา ชาวพม่ามีความเชื่อว่า พระพุทธรูปองค์นี้มีลมหายใจจริง จึงต้องมีประเพณีล้างพระพักตร์ให้ในตอนเช้ามืดของทุกๆ วัน ซึ่งประเพณีนี้ยังคงดำรงสืบทอดมาตราบจนทุกวันนี้ พระมหามัยมุนีสร้างขึ้นโดยกษัตริย์ยะไข่ (หรืออารกัน) ที่ชื่อว่าพระเจ้าจันทรสุริยะ เมื่อประมาณ 2,000 ปีที่แล้ว เมื่อพม่าสามารถยึดอาณาจักรอารกันได้แล้ว จึงอัญเชิญพระมหามัยมุนีมาประดิษฐานที่เมืองมัณฑะเลย์

สำหรับพิธีการล้างพระพักตร์นั้น ตอนเช้ามืดของทุกวัน เริ่มตั้งแต่เวลา 05.00 น. เป็นต้นไป จะมีพิธีล้างพระพักตร์พระมหามัยมุนี โดยมีการเปิดเพลงมโหรีขับกล่อม พร้อมทั้งมีชาวพม่าและนักท่องเที่ยวมาร่วมพิธีกันอย่างมากมาย พิธีล้างพระพักตร์นั้นเจ้าอาวาสของวัดจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่และเป็นประธานในการทำพิธี และมีคณะกรรมการคอยช่วยเหลือ ในการล้างพระพักตร์นั้นจะนำน้ำมาล้างพระโอษฐ์ นำแปรงสีฟันมาแปรงพระทนต์ หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะนำน้ำหอมทานาคามาเช็ดถูพระพักตร์ แล้วนำผ้าขาวหรือผ้าสะอาดมาเช็ดทานาคาออก (ผ้าสะอาดเป็นของญาติโยมที่เตรียมมาให้เช็ดและจะนำกลับไปเก็บไว้บูชา) สำหรับน้ำหอมทานาคาที่ใช้เช็ดพระพักตร์นั้นเป็นน้ำผสมเครื่องหอมที่ฝนจากเปลือกไม้ **"ทานาคา"** ซึ่งสาธุชนชาวพม่า โดยเฉพาะผู้หญิง จะมาฝนเปลือกไม้ทานาคาที่วัดเพื่อใช้สำหรับในพิธีล้างพระพักตร์ทุกวัน

เนื่องจากในประเทศพม่าจะสงวนสิทธิ์ในการเข้าใกล้พระพุทธรูป เช่น การปิดทอง ไว้สำหรับผู้ชายเท่านั้น ส่วนผู้หญิงสามารถมาร่วมพิธีล้างพระพักตร์ได้ แต่ก็ทำได้เพียงการนั่งสวดมนต์อยู่ในที่ที่ทางวัดจัดให้ โดยมีแผงกั้นไว้ไม่ให้ผู้หญิงก้าวล้ำเข้าไป ถ้าจะปิดทองต้องฝากผู้ชายปิดให้ ดังนั้น การฝนทานาคาไว้เพื่อผสมน้ำล้างพระพักตร์จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในพิธีนี้ด้วย หลังจากเสร็จพิธีล้างพระพักตร์ก็จะมีการนำภัตตาหารมาถวายให้พระมหามัยมุนีฉัน จึงเป็นอันเสร็จพิธีกรรม ในการทำพิธีล้างพระพักตร์ ทั้งหมดจะใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 1 ชั่วโมง ถ้าใครอยากได้ใกล้ชิดกับบริเวณพิธีกรรมมากที่สุดก็ควรจะมารอที่วัดตั้งแต่ประมาณ 03.00 น.

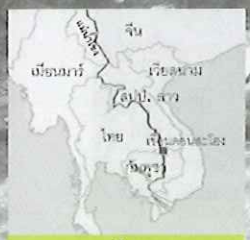

แม่น้ำโขง

เขื่อนดอนสะโฮง

นรเศรษฐ์ พิสิฐพันพร
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

น้ำตกคอนพะเพ็ง สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของ สปป.ลาว ตรงบริเวณมหานทีสี่พันดอน

แม่น้ำโขงมีต้นกำเนิดในประเทศจีน ไหลผ่านประเทศเมียนมา ไทย สปป.ลาว กัมพูชา แล้วไหลออกทะเลที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงที่ประเทศเวียดนาม

ในราชพงศาวดารกัมพูชา ได้กล่าวถึงเรือรบของสยามซึ่งมุ่งหน้าไปยังเวียงจันทน์ว่า เมื่อเรือเดินทางผ่านจังหวัดสตึงแตรง ประเทศกัมพูชา แล้วก็เข้าสู่ประเทศลาว เรือไม่อาจแล่นผ่านเกาะแก่งไปได้ แม้จะมีการขุดรื้อเอาเกาะแก่งในลำน้ำออกไป ในที่สุดต้องยกเอาเรือขึ้นฝั่งแล้วเดินบกผ่านบริเวณนี้ไป บริเวณที่ว่านี้คือ มหานทีสี่พันดอนปัจจุบันอยู่ในแขวงจำปาสัก เป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่าง สปป.ลาวกับจังหวัดสตึงแตรงของกัมพูชา

บริเวณมหานทีสี่พันดอน เต็มไปด้วยลำน้ำและเกาะแก่งมากมาย

แม่น้ำโขงที่ไหลมาถึงบริเวณนี้ได้แยกออกเป็นลำน้ำน้อยใหญ่ (มีลำน้ำดอนสะโฮง ลำน้ำดอนสะดำ ลำน้ำดอนพะเพ็ง เป็นต้น) ลำน้ำเหล่านี้เรียกในภาษาลาวว่า ฮูน้ำ ซึ่งมีกระแสน้ำไหลเชี่ยวแรง ทำให้เกิดน้ำตกที่สวยงาม ได้แก่ น้ำตกคอนพะเพ็ง น้ำตกหลี่ผี ที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาชมความงามของธรรมชาติ

นอกจากความงามของธรรมชาติแล้ว มหานทีสี่พันดอนยังเป็นที่อยู่ขนาดใหญ่ของปลา จากสภาพแวดล้อมที่ดี มีแก่งหิน มีหลุมใต้น้ำให้ปลาอาศัย บริเวณนี้จึงเป็นสวรรค์ของปลานานาชนิด ปลาที่มหานทีสี่พันดอนมีชีวิตเติบโตเดินทางไปมาตามแม่น้ำโขงไปถึงปากมูนของไทย ไปถึงทะเลสาบของกัมพูชา และไปถึงสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงในประเทศเวียดนาม กลายเป็นอาหารที่สำคัญของชาวแม่น้ำโขง

ปี พ.ศ. 2556 นักลงทุนจากประเทศมาเลเซียมีโครงการจะสร้างเขื่อนเพื่อผลิตไฟฟ้าขนาด 260 เมกกะวัตต์ที่บริเวณมหานทีสี่พันดอน โดยเลือกบริเวณดอนสะโฮงเป็นจุดก่อสร้าง เมื่อสร้างเสร็จจะมีชื่อว่า เขื่อนดอนสะโฮง ตามโครงการนี้จะมีการขุดลอกลำน้ำดอนสะโฮง (หรือฮูสะโฮง) เพื่อให้รับน้ำได้มากขึ้นแล้วก็สร้างเขื่อนปิดกั้นทางน้ำเพื่อใช้น้ำผลิตไฟฟ้า

ปลาที่ตลาดสตึงแตรง กัมพูชา ส่วนหนึ่งเป็นปลาจากแม่น้ำโขงที่เชื่อมต่อกับมหาทีสี่พันดอน

มีความวิตกกันว่า การขุดลอกดินและหินที่ลำน้ำดอนสะโฮงจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบทางน้ำไหล มีผลกระทบต่อกระแสน้ำไหลของลำน้ำอื่นๆ และการปิดทางเดินน้ำไหลเพื่อสร้างเขื่อนก็จะทำให้ปลาที่เคยแหวกว่ายไปมาตามธรรมชาติ ไม่สามารถเติบโตและแพร่พันธุ์ได้ตามธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงของมหานทีสี่พันดอนอันเกิดจากน้ำมือของมนุษย์ที่ต้องการสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้า ในที่สุดจะนำไปสู่การสูญเสียอย่างมหาศาล เมื่อพันธุ์ปลาที่เป็นอาหารเลี้ยงของชาวแม่น้ำโขงได้ลดน้อยลงและสูญพันธุ์ไป

ร่วมแสดงความยินดี

26 พฤษภาคม 2558 รองศาสตราจารย์ ดร.โสภนา ศรีจำปา ผู้อำนวยการฯ นำคณะบุคลากรสถาบันฯ เข้าพบศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ อดีตผู้อำนวยการสถาบันฯ เพื่อร่วมแสดงความยินดีเนื่องในโอกาสได้รับรางวัล "100 ปี ชาตกาล หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร บุคคลสำคัญของโลก" ประเภทบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นที่ได้รับการยกย่องและมีผลงานสำเร็จดียิ่งทางด้านการศึกษาและสื่อสารมวลชน จากมูลนิธิอนุสรณ์หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร

รางวัล "100 ปี ชาตกาล หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร บุคคลสำคัญของโลก"

7 มิถุนายน 2558 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ อดีตผู้อำนวยการสถาบันฯ เข้าเฝ้ารับประทานรางวัลจากพระเจ้าวรรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ "100 ปี ชาตกาล หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร บุคคลสำคัญของโลก" ประเภทบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นที่ได้รับการยกย่องและมีผลงานสำเร็จดียิ่งทางด้านการศึกษาและสื่อสารมวลชน โดยมูลนิธิอนุสรณ์หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร ณ กระทรวงการต่างประเทศ

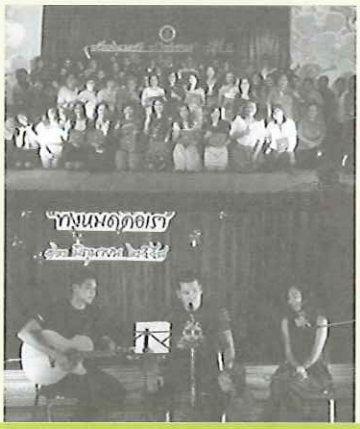

พลังแห่งความดี พลังแห่งสถาบัน

12 มิถุนายน 2558 สถาบันฯ จัดงาน "พลังแห่งความดี พลังแห่งสถาบัน ทั้งหมดคือเรา ครั้งที่ 5" ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณบุคลากรผู้ได้รับรางวัลและนักศึกษาที่บำเพ็ญประโยชน์ตลอดปีที่ผ่านมา ภายในงานมีการแสดงจากนักศึกษา ภาพความประทับใจในวันวาน ภาพแห่งพลัง "ทั้งหมดคือเรา" จากกิจกรรมของสถาบันฯ และปิดท้ายด้วยดนตรีไพเราะจาก LC BAND

โยคะเพื่อสุขภาวะแบบองค์รวม

17 มิถุนายน 2558 สถาบันฯ จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ "โยคะเพื่อสุขภาวะแบบองค์รวม : Yoga for the Holistic Well-Being" โดยได้รับความสนใจจากบุคลากรทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก

ฯพณฯ นางศุษมา สวาราช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินเดีย เยือนสถาบันฯ

29 มิถุนายน 2558 ศาสตราจารย์คลินิกนายแพทย์อุดม คชินทร อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล และรองศาสตราจารย์ ดร.โสภนา ศรีจำปา ผู้อำนวยการ พร้อมคณะผู้บริหารและบุคลากรสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ให้การต้อนรับ ฯพณฯ นางศุษมา สวาราช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินเดีย พร้อมคณะ ในโอกาสที่เดินทางมาเยี่ยมสถาบันฯ พิพิธภัณฑ์มานุษยวิทยาวัฒนธรรม และศูนย์การตะศึกษา ณ อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

การประกวดขับร้องเพลงกล่อมลูก 4 ภาค

17 กรกฎาคม 2558 ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นประธานกล่าวเปิดการประกวดขับร้องเพลงกล่อมลูก 4 ภาค รอบชิงชนะเลิศ โดยได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอก สาขาดนตรีวิทยา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในการบรรยายพิเศษเรื่อง "การประกวดเพลงกล่อมลูกในมหาวิทยาลัยมหิดล" ต่อด้วยการเสวนาเรื่อง "การตัดสินเพลงกล่อมลูกสี่ภาค" โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอี่ยม ทองดี, อาจารย์อนันต์ สบฤกษ์, นายวีระพงศ์ มีสถาน และนายวาทิตต์ ดุริยอังกูร สำหรับการประกวดเพลงกล่อมลูก 4 ภาค ปีนี้จัดขึ้นเป็นปีที่ 28 ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของเพลงกล่อมลูก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านที่แสดงวิถีชีวิตของชุมชนที่มีคุณค่าสมควรได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู โดยเริ่มจัดการประกวดเมื่อปี พ.ศ.2531 และได้จัดประกวดมาอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นหนึ่งในกิจกรรมเนื่องในงาน "มหิดล-วันแม่" เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา โดยมีผู้ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดจำนวน 91 คน ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศ จำนวน 36 คน ซึ่งผลการประกวดรอบชิงชนะเลิศ มีดังนี้

ประเภทนักศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ภาคเหนือ รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวนวรัตน์ ชมภูธร โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นายพงษ์พัฒน์ กองแก้ว โรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่

ภาคกลาง รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวธัชนนท์ ยิ้มเป็นสุข โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นายสิทธิโชติ พงษ์เทพ โรงเรียนศรีประจันต์ "เมธีประมุข" จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาคอีสาน รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นายวรพจน์ จันทยา โรงเรียนพนมไพรวิทยาคาร จังหวัดร้อยเอ็ด

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวพันธิวา สนิทนิตย์ โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม

ภาคใต้ รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ เด็กหญิงศิริลักษณ์ อรรถชัยยะ โรงเรียนวังวิเศษ จังหวัดตรัง

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวศรัณพร อุชูภาพ โรงเรียนปากจั่นวิทยา จังหวัดระนอง

ประเภทนักเรียนระดับอุดมศึกษา

ภาคเหนือ รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวศกุนี วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวนิรชา ลอมแก้ว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ภาคกลาง รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นายธนกฤต เกษมาลา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นายณัฐพล ดิษฐ์แซ่ม คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จังหวัดนครราชสีมา

ภาคอีสาน รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวิตารี สุริยันต์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวดวงฤทัย บุญสินชัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ภาคใต้ รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นายสุพัฒน์ มณีฉาย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพฯ

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นายกวีเชษฐ์ เปีย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จังหวัดสงขลา

ภารตะศึกษาฟอรั่ม

19 สิงหาคม 2558 ศูนย์ภารตะศึกษา จัดงานภารตะศึกษาฟอรั่ม ครั้งที่ 7 เรื่อง "คนพันธุ์" เทือกหิมาลัย อัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรม โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.บุญยงค์ เกศเทศ เจ้าของรางวัลลูกโลกสีเขียว เป็นวิทยากรร่วมพูดคุย

บรรเลงดนตรีไทยจากนักศึกษาญี่ปุ่น

4 กันยายน 2558 พิธีปิดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับนักศึกษาญี่ปุ่น "Thai Immersion Program" โดยมีผู้อำนวยการสถาบันฯ พร้อมด้วย Prof.Hiromichi Terajima จาก Ritsumeikan Asia Pacific University กล่าวปิดโครงการ และร่วมชมการแสดงดนตรีไทยจากนักศึกษาญี่ปุ่นก่อนเดินทางกลับประเทศ สร้างความประทับใจแก่ผู้ร่วมงานเป็นอย่างมาก

พิพิธภัณฑ์กับนวัตกรรมชุมชน

10 กันยายน 2558 ผู้อำนวยการสถาบันฯ กล่าวเปิดอบรมความรู้พิพิธภัณฑ์ หัวข้อ "พิพิธภัณฑ์กับนวัตกรรมชุมชน" ที่จัดอบรมทุกวันพฤหัสบดี

แสดงความยินดีแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557

3 กันยายน พ.ศ. 2558 สถาบันวิจัยภาษาฯ จัดพิธีแสดงความยินดีแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557 ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ชั้น 2 โดยมีผู้อำนวยการสถาบันฯ กล่าวแสดงความยินดีและให้โอวาทแก่บัณฑิตใหม่ จากนั้นคณาจารย์และบัณฑิตใหม่ถ่ายภาพหมู่ร่วมกัน

สถาบันฯ ขอร่วมแสดงความยินดีกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีนี้ทุกๆ ท่าน เลยนะครับ

วันมหิดล ประจำปี 2558

24 กันยายน 2558 คณะผู้บริหารพร้อมด้วยบุคลากรสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมพิธีวางพวงมาลาถวายราชสักการะพระราชนุสาวรีย์ เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก "พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันของไทย" เนื่องในวันมหิดลประจำปี 2558 ณ ลานพระราชานุสาวรีย์ฯ อาคารศูนย์การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

รับรางวัล จากกระทรวงวัฒนธรรม

8 กันยายน 2558 ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาวัฒนธรรมในภาวะวิกฤตได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำปี พ.ศ.2558 จากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม โดยได้รับมอบโล่รางวัล ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภารตะศึกษาเสวนา ครั้งที่ 3

21 ตุลาคม 2558 ศูนย์ภารตะศึกษาจัดกิจกรรมเสวนาภารตะศึกษาเสวนา ครั้งที่ 3 เรื่อง "เจาะลึกกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์แดนภารตะ สู่รสนิยมผู้บริโภคไทย" ภายในงานยังมีการออกร้าน "ซม ชิม ช็อป" สินค้าจากบริษัทที่เข้าร่วมงานในราคาพิเศษ อาทิ ผลิตภัณฑ์ "Himalaya", ชาอินเดีย-กาแฟเปอร์เซีย และขนมอินเดียจาก "Indian Host" อีกด้วย

RILCA SR

30 กันยายน 2558 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงหนาท น้อมเนียน ในฐานะประธานโครงการ RILCA SR เดินทางไปมอบสื่อการเรียนการสอนชุด "สื่อเสียงสำหรับการสอนดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน" ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาต่าง ๆ ในชุมชนศาลายา ซึ่งถือเป็นกิจกรรมดี ๆ อีกหนึ่งกิจกรรมของโครงการ RILCA SR ในการทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน

แสดงมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสเกษียณอายุงานบุคลากรสถาบันฯ

เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ได้จัดพิธีแสดงมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสเกษียณอายุงานบุคลากรสถาบันฯ ประจำปี 2558 ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ทำคุณประโยชน์แก่สถาบันฯ มาโดยตลอด ซึ่งในปีนี้มีผู้เกษียณอายุงานทั้งสิ้น จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์ ดร.นรเศรษฐ์ พิสิฐพันพร นายสมาธิ อ่อนโพธิอารีย์ และนางรงค์รัตน์ หนูแก้ว

กิจกรรมในช่วงเช้าเริ่มจาก รองศาสตราจารย์ ดร.โสภนา ศรีจำปา พร้อมคณะบุคลากรและผู้เกษียณอายุงาน เดินทางไปยังวัดญาณเวศกวันเพื่อฟังธรรม และถวายเครื่องไทยธรรมร่วมกัน ในช่วงบ่าย ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ เป็นประธานมอบของที่ระลึกและกล่าวแสดงมุทิตาจิตแด่ผู้เกษียณอายุงาน มีการนำเสนอวิดีทัศน์ภาพความประทับใจของผู้เกษียณอายุงาน และการแสดงจากบุคลากรสถาบันฯ ซึ่งกิจกรรมนี้มีคณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา เข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก

Open House

6-7 พฤศจิกายน 2558 สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียจัดกิจกรรม Open House "มหิดลวิชาการ เปิดบ้านมหิดล ประจำปี 2558" มีกิจกรรมที่น่าสนใจ อาทิ นิทรรศการแนะนำหลักสูตรและศูนย์ต่างๆ ของสถาบันฯ รวมทั้งผลงานวิจัยเด่นที่น่าสนใจ เปิดพิพิธภัณฑ์มานุษยวิทยาวัฒนธรรมให้เข้าชม พร้อมวิทยากรให้คำบรรยาย แนะแนวการศึกษาโดยอาจารย์และนักศึกษาของสถาบันฯ

Mahidol Quality Fair 2015

16 พฤศจิกายน 2558 มหาวิทยาลัยมหิดลจัดงานปัญญามหิดล คุณภาพคน คุณภาพงาน : Mahidol Quality Fair 2015" ณ อาคารสิริวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา โดยในงานนี้มีผลงานของบุคลากรของสถาบันฯ ได้รับเลือกให้นำเสนอและจัดแสดงดังนี้ ได้แก่ ผลงานของนางสาวกีรติกาญจน์ เจตน์ธนานันท์ ได้รับการพิจารณาให้นำเสนอด้วยวาจา กลุ่ม C: การพัฒนาคุณภาพงานคลังและพัสดุ/งานบริหารงานบุคคล/Happy Workplace Action Plan Online: เครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร, ผลงานของนางสาวนิภาวรรณ เจริญลักษณ์ "รวดเร็ว มีคุณภาพ ประทับใจ : การให้บริการการต่อวีซ่าและใบอนุญาตทำงานสำหรับอาจารย์ชาวต่างประเทศ" ได้รับการพิจารณาให้นำเสนอด้วย Poster Presentation และผลงาน Story Telling เรื่องมิตรภาพ...ต่างแดน ได้รับรางวัล "Popular Vote" ทั้งนี้ ยังมีผลงานหัวข้อ "การเสนอขอตำแหน่งที่สูงขึ้นของพนักงานมหาวิทยาลัยประเภทสนับสนุน กรณีศึกษาพนักงานมหาวิทยาลัยในสังกัดสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย" ซึ่งเป็นผลงานของบุคลากรสถาบันฯ ที่ส่งเข้าร่วมกิจกรรมในปีนี้อีกด้วย

ทุนศาสตราจารย์วิจัยดีเด่น

19 พฤศจิกายน 2558 คณะผู้บริหารและบุคลากรสถาบันฯ เข้าร่วมแสดงความยินดีแด่ศาสตราจารย์ ดร. สมทรง บุรุษพัฒน์ ในโอกาสที่ได้รับทุนศาสตราจารย์วิจัยดีเด่น สาขาภาษาศาสตร์ จาก สกว. โดยได้รับทุนให้ดำเนินโครงการ "การแปรตามภูมิภาคของภาษาและวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" ณ ห้องกมลทิพย์ โรงแรมเดอะสุโกศล กรุงเทพฯ

Doctorasks

16 พฤศจิกายน 2558 อาจารย์ ดร.สิรินทร พิบูลภานุวัธน์ รองผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา แนะนำแอพพลิเคชั่น Doctorasks ซึ่งเป็นผลงานจากงานวิจัยของสถาบันฯ ให้พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และผู้ร่วมงาน ได้ทดลองใช้บริการ ในงานเปิดตัวโครงการ "GovChannel ศูนย์กลางบริการภาครัฐสำหรับประชาชน" ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

พนักงานที่ดีและพลังของแผ่นดิน

3 ธันวาคม 2558 ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย นำคณะบุคลากรเข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการ พนักงานที่ดีและพลังของแผ่นดิน ประจำปี 2558 ณ บริเวณโถงพระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ชั้น 1 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

สมาคมศิษย์เก่าฯ

เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2558 ผู้อำนวยการสถาบันฯ และนายวินัย รุ่งฤทธิเดช นายกสมาคมศิษย์เก่าฯ พร้อมด้วยอาจารย์อาวุโส ศิษย์เก่า บุคลากรสถาบันฯ และคณะกรรมการสมาคมศิษย์เก่าฯ ถวายผ้าป่าสามัคคี เทโทหล่อพระพุทธวจนธรรมมัยมงคล (หลวงพ่อโต) ณ วัดลาดเป้ง จังหวัดสมุทรสงคราม

5 ธันวามหาราช

5 ธันวาคม 2558 ผู้อำนวยการสถาบันฯ นำคณะบุคลากรเข้าร่วมพิธีถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรชัยมงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ประจำปี 2558 ณ มหิดลสิทธาคาร มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

RILCA GAMES 2015

24 ธันวาคม 2558 สถาบันฯ จัดงานแข่งขันกีฬาภายในและงานเลี้ยงปีใหม่ โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.โสภนา ศรีจำปา ให้เกียรติเป็นประธานกล่าวเปิดงาน ภายในงานเป็นการร่วมทำกิจกรรมของทั้งสายสนับสนุน สายวิชาการ และนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่แสดงถึงพลังแห่งความสมัครสมานสามัคคีเป็นอย่างมาก

สวัสดีปีใหม่ 2559

รองศาสตราจารย์ ดร.โสภนา ศรีจำปา นำคณะบุคลากรสถาบันฯ เข้าร่วมสวัสดีปีใหม่แด่ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์อุดม คชินทร อธิการบดี และทีมผู้บริหาร มหาวิทยาลัยมหิดล เนื่องในวาระดิถีขึ้นปีใหม่พุทธศักราช 2559

นายวาทิตต์ ดุริยอังกูร จบการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวัฒนธรรมศึกษา) จากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย) มหาวิทยาลัยมหิดล ปี พ.ศ. 2551 ปัจจุบันปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิชาการวัฒนธรรม ได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่น บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปี 2557 โดยสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

นายวาทิตต์เป็นบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ รับผิดชอบงานศูนย์บริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีประสบการณ์ในการทำงานประสานเชื่อมโยงทั้งในหน่วยงานของทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนงานชุมชน โดยมุ่งเน้นการบูรณาการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคม อีกทั้งยังสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงให้แก่องค์กร

ทำไมจึงเลือกเข้ามาศึกษาต่อที่สถาบันวิจัยภาษาฯ

"ผมมีโอกาสได้เข้ามาศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตที่สถาบันวิจัยภาษาฯ โดยตัดสินใจเลือกสอบเข้าที่สถาบันแห่งนี้โดยตรง ด้วยเหตุผลต้องการพัฒนางานดนตรีในมิติทางวิชาการ ก่อนหน้านี้ผมเรียนจบสายวิชาชีพดนตรีจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งเน้นด้านปฏิบัติการ หลังจากที่ได้เข้ามาศึกษาต่อที่สถาบันแห่งนี้ทำให้เราได้รู้จักคำว่า 'วัฒนธรรมดนตร' ทำให้เราได้เรียนรู้วิถีแห่งชีวิต ซึ่งมีบริบทที่สำคัญคิดแยกส่วนไม่ได้ ทุกอย่างต้องประกอบเข้าด้วยกัน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเป็นเครื่องมือทางการศึกษา และที่สำคัญอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์สูง ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะจุดที่สำคัญในช่วงที่กำลังศึกษาอยู่ นั่นคือการลงพื้นที่ภาคสนามหมู่บ้านม้งเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นเวลา 21 วัน นับเป็นช่วงแห่งการเรียนรู้ผ่านวิถีชีวิตจริงของผู้คน ทำให้เข้าใจว่าภาษาและวัฒนธรรมจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมได้อย่างไร"

หลังจากจบการศึกษา ทำไมถึงตัดสินใจเข้าทำงานที่สถาบันวิจัยภาษาฯ

"ผมได้มีโอกาสเข้าร่วมทำกิจกรรมในโครงการค่ายวัฒนธรรมเยาวชนของสถาบันฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 และมีโอกาสร่วมงานในโครงการวิจัยต่างๆ ตลอดมา โดยส่วนตัวมีความคิดว่าสถาบันฯ แห่งนี้ทำงานกับผู้คนหลากหลาย เน้นการใช้ภาษาและวัฒนธรรมในการพัฒนางาน ทุกๆ ครั้งที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ จะรู้สึกมีความสุขและได้เห็นความสำเร็จของโครงการต่างๆ ด้วยความชื่นชมจากสังคม ในส่วนตัว คิดว่าเรามีความสามารถในมิติทางด้านศิลปวัฒนธรรม และถูกหล่อหลอมแนวทางในการทำงานจากสถาบันฯ แห่งนี้ คิดว่าน่าจะมาช่วยงานสถาบันฯ หลังจากจบการศึกษาจึงได้เข้ามาร่วมตั้งกลุ่มงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในช่วงปี พ.ศ.2552 โดยบูรณาการงานร่วมกับพันธกิจอื่นๆ ของสถาบันฯ"

การทำงานที่สถาบันวิจัยภาษาฯเป็นอย่างไรบ้าง

"ในแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันฯ งานด้านศิลปวัฒนธรรมถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญทั้งในระดับสถาบันฯ ระดับมหาวิทยาลัย และในระดับชาติ โดยเฉพาะงาน Asean Youth Cultural Forum ในระดับอาเซียน ซึ่งสถาบันฯได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย

ให้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันฯ เป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่มีความโดดเด่นในการจัดกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง มุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้และการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแก่สังคมในทุกระดับ มีการบูรณาการทั้งภายในสถาบันฯ และระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย โดยเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนและงานวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายที่เน้นส่งเสริมคุณค่าวัฒนธรรมบนฐานความรู้ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักให้กับสังคม อีกทั้งยังประสานเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชน นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับมหาวิทยาลัยกับสังคม ซึ่งในปัจจุบันดำเนินงานอยู่ภายใต้ศูนย์บริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม"

ด้วยการทำงานอย่างทุ่มเทมาตลอดระยะเวลาหลายปี และการทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนของสถาบันฯ ในการเผยแพร่ภาพลักษณ์และสร้างชื่อเสียงให้กับองค์กรตลอดมา นอกจากจะทำให้นายวาทิตต์ ดุริยอังกูร จะได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปี 2557 แล้ว ยังได้รับรางวัลบุคคลต้นแบบหรือ MU Brand Ambassdor ของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกด้วย ในโอกาสนี้ ทางสถาบันฯ ขอแสดงความยินดีและขอปรบมือดังๆ ให้กับศิษย์เก่าคนเก่งคนนี้ดังๆ เลยนะครับ

รู้จักหลักสูตร "สื่อสาร"

อาจารย์ ดร.สุภาพร คชารัตน์
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล หรือที่รู้จักกันในนาม "หลักสูตรฯ สื่อสาร" เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2538 นับเนื่องมาจนถึงวันนี้นับเป็นเวลากว่า 20 ปีแล้ว ที่หลักสูตรฯ ได้ผลิตบัณฑิตชั้นนำเกือบ 300 คน ปัจจุบันมีศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียงทั้งในแวดวงวิชาการและวิชาชีพอื่นๆ มากมาย

หลักสูตรฯ สื่อสาร เชื่อว่า ภาษาและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม จึงมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในด้านภาษา วัฒนธรรม และการวิจัยอย่างมีคุณธรรม เพื่อสามารถนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปบูรณาการและประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อสาขาอาชีพต่างๆ ปัจจุบันหลักสูตรฯ เปิดสอนใน 4 วิชาเอก คือ วิชาเอกภาษาเพื่อการสื่อสาร วิชาเอกการแปล วิชาเอกการสอนภาษา และวิชาเอกภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารองค์การ ในการเรียนการสอนคณาจารย์ประจำหลักสูตรฯ จะใช้เครื่องมือ อันได้แก่ "ภาษา การสื่อสาร วัฒนธรรม และการวิจัย" สอดประสานเนื้อหาของทั้ง 4 สาขาวิชาเอกเข้าด้วยกัน เพื่อให้นักศึกษามีทักษะ ตลอดจนประสบการณ์ที่จะเอื้อต่อการจบเป็นบัณฑิตผู้เชี่ยวชาญด้าน "การสื่อสาร" ที่สมบูรณ์

ความโดดเด่นของหลักสูตรฯ คือ การผนวกศาสตร์แห่งการสื่อสารเข้ากันกับภาษาและวัฒนธรรม ทำให้มีความต่างจากที่อื่น คณาจารย์ในหลักสูตรฯ ทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์เฉพาะทาง ไม่ว่าจะเป็นด้านการสื่อสาร การแปล การสอนภาษา ตลอดจน การบริหารองค์กร ทำให้หลักสูตรฯ ได้รับความนิยมและมีนักศึกษาให้ความสนใจสมัครเข้ามาเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อมาจากหลายคณะ หลากวิชาชีพ ทั้งนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ก็สามารถเรียนรู้และนำศาสตร์การสื่อสารไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับความสนใจของตนเองได้เป็นอย่างดี บัณฑิตที่จบจากหลักสูตรฯ สามารถใช้ความรู้ที่เรียนมาในประกอบอาชีพต่างๆ อย่างหลากหลาย ด้วยมีทักษะและความชำนาญในการใช้ "ภาษาและการสื่อสาร" ในบริบทข้ามวัฒนธรรม

และเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกปัจจุบัน หลักสูตรฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงเนื้อหาและรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตรฯ ให้มีความทันสมัย และเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยที่กำลังจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) อย่างเต็มตัวในปี 2559 นี้ โดยได้กำหนดแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรฯ ให้สอดคล้องกับเครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance: AUN-QA) เพื่อให้ได้มาซึ่งบัณฑิตอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ แผนการปรับปรุงหลักสูตรฯ ดังกล่าวยังสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันฯ กล่าวคือ การมุ่งสู่การสร้างภาพลักษณ์และตัวตนให้เห็นเด่นชัด (visibility) อีกด้วย

กว่า 20 ปี ที่หลักสูตรฯ สื่อสาร มุ่งมั่นในการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพออกมารับใช้สังคม หลักสูตรฯ ได้ก้าวผ่านความเปลี่ยนแปลงต่างๆ มากมาย และยังคงยืนหยัดที่จะสร้างสรรค์ความรู้และผลิตงานวิจัยใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติต่อไป สำหรับนักศึกษาและผู้สนใจศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สามารถเข้าไปดูรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลักสูตรฯ ได้ที่ http://www.lc.mahidol.ac.th/2015/th/education-ma-communication.htm หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ดร.ขนบพร วงศ์กาหสินธุ์ Email address: kanopporn@gmail.com หรืองานบริการการศึกษา โทร. 0-2800-2303 ในวันและเวลาราชการ

คาซึฮารุ ยามาโมโต้...เส้นทางจากโอซาก้าสู่ศาลายา... การศึกษาคือคำตอบ

เล่า : คาซึฮารุ ยามาโมโต้
ถ่ายทอด : มรกต ไมยเออร์

"ตัวผมเองเป็นสิ่งพิสูจน์ได้ว่า เพื่อนร่วมงานในสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียเคารพและให้เกียรติความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรม ผมไม่เคยรู้สึกว่าตัวเองเป็นคนต่างชาติที่ทำงานในหมู่คนไทย ไม่เคยถูกกีดกันเพราะข้อจำกัดในการพูดและการเขียนภาษาไทย เพื่อนร่วมงานฟังผมพูดอย่างตั้งใจและให้ความสำคัญกับสิ่งที่ผมคิด เสนอแนะ และวิจารณ์"

คาซึฮารุ ยามาโมโต้ หรืออาจารย์หนึ่ง ดร.หนุ่มชาวญี่ปุ่น ผู้สำเร็จการศึกษาด้านการแปลจากมหาวิทยาลัยโอซาก้าเมื่อ 3 ปีก่อน ได้เข้ามาร่วมงานเป็นหนึ่งในทีมการสอนและวิจัยในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนาของสถาบันฯ มาเป็นระยะเวลาร่วม 2 ปี

อาจารย์หนึ่งเล่าว่า "เมื่อสิบกว่าปีก่อน สมัยที่ยังเป็นนักศึกษาปริญญาตรีด้านการศึกษา ผมอยากเป็นครูอนุบาล ตอนนั้นผมได้รับปริญญาและประกาศนียบัตรด้านการศึกษาของเด็กทั้งด้านอนุบาลและเตรียมอนุบาล รวมทั้งสำหรับผู้สูงอายุด้วย เพื่อนๆ สมัยปริญญาตรีรวมทั้งน้องสาวต่างก็เป็นครูอนุบาลกันหมด"

จุดเปลี่ยนของชีวิต

อาจารย์หนึ่งพูดถึงจุดเปลี่ยนของชีวิตที่เกิดขึ้นเมื่อประมาณปี ค.ศ. 2000 ซึ่งเป็นช่วงที่สหประชาชาติออกโครงการมิลเลนเนียม อาจารย์หนึ่งหันมาสนใจเรื่องการพัฒนา "ตอนนั้นผมเรียนอยู่ที่โอซาก้าและอยากทำงานด้านโรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็กญี่ปุ่นในต่างประเทศ จึงออกเดินทางไปเยี่ยมโรงเรียนที่ลาว อินเดีย กัมพูชา ตอนนั้นก็ยังตั้งใจเขียนนิพนธ์เปรียบเทียบเรื่องการศึกษา ซึ่งรวมเรื่องเมืองไทยด้วย

"แต่ชีวิตเปลี่ยนครับ สมัยเป็นนักศึกษาปี 3 ได้อ่านบทความ ERA ของหนังสือพิมพ์อาซาฮี เกี่ยวกับเรื่องเด็กไทยที่ติดเชื้อเอชไอวี โดยที่พ่อแม่ต่างก็เสียชีวิตแล้ว อ่านแล้วคิดถึงความรู้สึกของเด็กๆ และเนื่องจากที่ผมเรียนด้านการอนุบาล จึงอยากรู้ว่าเด็กๆ มีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร เพราะเด็กหลายคนในบทความนั้นเพิ่ง 3 ขวบเท่านั้น ผมพยายามหาความรู้และข่าวคราวเกี่ยวกับเอชไอวี เอดส์ และสถานที่ที่บทความนั้นกล่าวถึง วันหนึ่งตามข่าวจนทราบว่ากลุ่มเด็กเหล่านั้นอยู่ที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่"

อาจารย์หนึ่งเล่าต่อว่า จากนั้นเขาตัดสินใจเดินทางไปเชียงใหม่ "ความรู้สึกตอนนั้นลำบากมาก พูดภาษาไทยไม่ได้เลย พูดภาษาลาวได้บ้าง อำเภอหางดงอยู่นอกเมือง ผมไม่มีเงิน เลยปั่นจักรยานไป โดยถามทางไปเรื่อยๆ บางคนบอกให้ไปทางโน้น บางคนก็บอกให้ไปทางนี้ ปั่นจักรยานไปสองชั่วโมงกว่าจะถึงสถานที่นั้น ซึ่งเป็นมูลนิธิแห่งหนึ่ง อยู่ในหมู่บ้านหนึ่ง จำชื่อไม่ได้ และคนทั่วไปไม่ค่อยรู้จัก ทั้งหมู่บ้านมีคนติดโรคเอดส์เป็นจำนวนมาก เมื่อผมไปถึง ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลที่นั่นตกใจมากว่าผมปั่นจักรยานไปถึงได้อย่างไร เพราะทางเข้าลำบาก เข้าไปลึก มีคลอง กว่าจะไปถึงยากมาก

"คำถามแรกที่ทางมูลนิธิถามผมคือ 'มาทำไม' และคำตอบที่ผมให้ไปคือ 'อยากเป็นครูอนุบาล' ที่นั่นผมเจอผู้หญิงญี่ปุ่นคนหนึ่ง ชื่ออายูมิ ซึ่งอายูมินี่เองที่ทำให้ชีวิตผมเปลี่ยนแปลงไปเขาชวนผมมาเป็นอาสาสมัคร ถ้าอายูมิไม่ชวนผมในวันนั้น ผมคงเป็นครูอนุบาลเหมือนเพื่อนๆ และน้องสาว

"ช่วงที่เป็นอาสาสมัคร ผมพักอยู่ที่เกสต์เฮ้าส์ในเมือง ราคาเพียง 150 บาท ปั่นจักรยานไป-กลับระหว่างที่พักกับหางดงร่วม 4 ชั่วโมง" เมื่อเล่ามาถึงตรงนี้ อาจารย์หนึ่งนิ่วหน้าแล้วก็หัวเราะและบอกอย่างเปิดเผยว่า "เจ็บก้นมาก"

"การที่ผมปั่นจักรยานวันละ 4 ชั่วโมง อายูมิและเพื่อนคนอื่นในที่ทำงานชื่นชมมาก ว่าผมจริงจังกับสิ่งที่ทำ ตอนนั้นเวลาไปทำงาน ระหว่างปั่นจักรยาน ผมมักจะแวะปั๊มน้ำมัน ดื่มโค้ก กินขนมชิ้นหนึ่งราคา 5 บาท ทำอย่างนั้นอยู่สองอาทิตย์ หลังจากสองอาทิตย์ที่หางดง ผมยังเดินทางไปๆ มาๆ ระหว่างญี่ปุ่นกับเชียงใหม่และไทย"

จุดเริ่มต้นความสัมพันธ์กับประเทศไทย

อาจารย์หนึ่งเล่าว่า ในช่วงที่ทำงานเป็นอาสาสมัครที่หางดงได้ใช้ความรู้ด้านการศึกษาที่เรียนมาจากญี่ปุ่นเข้าไปช่วยร้องเพลง เต้น เล่นเปียโน วาดภาพ ประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมาได้ทันที "แต่สิ่งหนึ่งที่ผมมีปัญหาคือเรื่องภาษา ตอนนั้นเรียนภาษาลาวมาจากญี่ปุ่นแล้ว เพราะเคยตั้งใจจะสร้างโรงเรียนอนุบาลเอกชนสำหรับเด็กญี่ปุ่นที่ลาว พาคุณแม่ไป คนที่สอนภาษาลาวให้เป็นนักศึกษาลาว ซึ่งมาเรียนปริญญาเอกที่โอซาก้า ตอนนี้เขามีตำแหน่งใหญ่โตที่ลาว ตอนนั้นชอบคุยภาษาลาว คุยกับเด็กคนไทยยังผมคุยภาษาลาว ตอนนั้นไปเมืองลาวบ่อยมาก

"ชีวิตของเด็กติดเชื้อเอดส์ที่หางดง ผมสัมผัสชีวิตเขาและเข้าใจเขา

เพราะภาษาลาวก็ทำให้ติดต่อได้ แต่ผมต้องการเข้าถึงเด็กให้ได้มากกว่านั้น ภาษาไทยคือสิ่งที่ผมนึกถึง

"มูลนิธิมีปัญหา เด็กก็ไม่รู้ตัวเองว่าตัวเองติดเชื้อโรคเอดส์ งานหนึ่งที่ผมทำในหน้าที่อาสาสมัครคือ ต้องไปโรงพยาบาลใหญ่ในเชียงใหม่ เพราะเด็กป่วยและเสียชีวิต แต่เด็กที่เหลือซึ่งอายุไม่เกินเจ็ดขวบไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น จุดหนึ่งก็ต้องบอกเด็กให้กินยา ตอนนั้นยาก็ไม่ดี ถ้าไม่กินยาก็เสียชีวิต แต่ถ้ากินยาดีก็เติบโต ตอนนั้นยาแพง ได้ยามาจากไหน ผมจำไม่ได้ มันเหมือนกับทดลองว่าอะไรดีทำหมด นางพยาบาลของรัฐจะมาเยี่ยมมาเช็คว่าเป็นอะไร ได้รับความร่วมมือจากหมอญี่ปุ่นมาดู

"ในสภาวะแบบนั้น สิ่งที่ผมต้องการมากที่สุดคือ การสื่อสารกับเด็กด้วยภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาของเค้าเอง" หลังจากนั้น อาจารย์หนึ่งก็กลับไปญี่ปุ่นและตัดสินใจว่าต้องการเรียนภาษาไทยให้ได้ จึงหยุดพักการเรียนในปีที่สี่ของการเรียนระดับมหาวิทยาลัย เพื่อมาเรียนภาษาไทยที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเปิดสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ พอเรียนภาษาไทยเลยคิดว่าอยากทำงานที่เมืองไทย

เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี อาจารย์หนึ่งได้ทราบว่าหลักสูตรการแปลของโอซาก้าไม่ได้เป็นการแปลเพื่อธุรกิจ แต่เป็นการแปลเพื่อชุมชนและการพัฒนา ผมสนใจการแปลและล่าม จึงตัดสินใจลงเรียน และงานวิจัยระดับปริญญาโทก็ทำเกี่ยวกับเด็กที่กลายเป็นนักแปลหรือล่ามเด็กให้กับครอบครัวที่พ่อแม่เป็นชาวญี่ปุ่นกับชาวต่างชาติ ครอบครัวที่ศึกษามีครอบครัวญี่ปุ่น-ไทย ครอบครัวญี่ปุ่น-ฟิลิปปินส์ก็มี ส่วนปริญญาเอกศึกษากว้างมากขึ้น ศึกษาเรื่องนโยบายรัฐบาลด้าน Language Support

ตอนเรียนปริญญาเอก อาจารย์หนึ่งทำงานพิเศษหลายอย่างเพื่อหาเงิน เช่น ฟรีแลนซ์สอนภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียน สอนภาษาไทยที่บริษัท ผู้ช่วยสอนภาษาอังกฤษและภาษาอื่น สอนการใช้คอมพิวเตอร์ เป็นเลขานักการเมืองในเมืองโอซาก้า เสาร์-อาทิตย์ทำงานห้องสมุดของมหาวิทยาลัย รับการแปลเป็นฟรีแลนซ์ ทำงานบริษัทการแปลด้วย "ตอนนั้นผมทำทุกอย่างเต็มที่ มีโอกาสอะไรมาก็ทำเต็มที่ ตอนนั้นไม่ได้คิดว่าจะเงินเท่าไหร่ ผมไม่เลือกงาน ตอนนั้นผมเป็นซีเนียร์ Teaching Assistant คนแรกของมหาวิทยาลัยโอซาก้า ผมทำทุกอย่างเต็มที่ เพราะอนาคตไม่รู้ว่าจะเป็นอะไร"

ช่วงใกล้จะจบอาจารย์หนึ่งเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับงานการแปลมากที่สุด "เมื่อเรียนจบแล้ว ผมก็เริ่มหางานตำแหน่งอาจารย์ด้านการแปล แต่อาจารย์ด้านการแปลไทย-ญี่ปุ่นมีน้อยมาก แต่ผมก็มุ่งมั่น เพราะคิดว่าสิ่งที่ตัวเองสนใจและสามารถใช้ทรัพยากรในตัวเองได้มากที่สุดคือการแปล

"สิ้นเดือนสิงหาคม คิดว่าจะใช้ชีวิตอย่างไรต่อไป ตอนนั้นภรรยาซึ่งเป็นคนไทยก็ได้วีซ่าคู่สมรสแล้ว และพร้อมที่จะอยู่ที่ญี่ปุ่น ผมเพียงแค่รอวันที่จะไปรับเขาอย่างเดียว แต่วันหนึ่งเห็นเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยมหิดลเปิดรับอาจารย์ด้านการแปล มีเวลาเตรียมใบสมัครแค่สองวัน ซึ่งเป็นสองวันสุดท้ายของการขยายเวลาการสมัคร สุดท้ายได้รับการเรียกสัมภาษณ์ในเดือนธันวาคม 2555 ในที่สุดความฝันในการเป็นอาจารย์ทำงานด้านการศึกษาและการแปลของผมก็เป็นจริงขึ้นมา"

"ผมมีวิชั่นว่า อีกสี่ห้าปีข้างหน้าจะทำอะไร อาจเป็นเรื่องหลักสูตร อยากสร้างศูนย์การเรียนด้านการแปลภาษาอาเซียน ที่ยุโรปมีศูนย์การศึกษาด้านการแปลที่มหาวิทยาลัยเลอแวง และที่อังกฤษก็มี แต่ที่เอเชียไม่มีศูนย์ศึกษาและวิจัยด้านการแปล ก็เลยอยากพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาเอกให้กับสถาบันฯ เป็นศูนย์กลางในเอเชีย นอกจากนี้ปัจจุบันไม่มีวิชาการแปลไทย-ญี่ปุ่น ซึ่งคนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในไทยไม่มีโอกาสเรียนการแปลระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต

"ผมถูกถามตลอดว่ามาทำอะไรที่เมืองไทย เรียนอนุบาล เรียนภาษาไทย เรียนการล่าม ตอนแรกผมไม่รู้ เราคาดไม่ได้ว่าเราจะเป็นอะไร เหมือนกับที่เราไม่รู้ว่าลูกศิษย์ของเราจะเป็นอะไรในอนาคต นักศึกษาทุกคนมีความสามารถ แต่จะทำอย่างไรที่จะเจียระไนคนคนหนึ่งได้ ผมคิดว่า 'การศึกษา' เท่านั้นที่จะเป็นคำตอบซึ่งจะช่วยให้เขาเปล่งประกายได้"

ประสบการณ์ศึกษาวิจัย

ณ Graduate Institute of Applied Linguistics (GIAL) ประเทศสหรัฐอเมริกา

นายยูเนียนสาสมีต้า สาเมาะ
นักศึกษาทุนคปก. รุ่นที่ 12 สาขาภาษาศาสตร์
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
อาจารย์ที่ปรึกษา: ศ.เกียรติคุณ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์

การเดินทางครั้งสำคัญนี้เต็มไปด้วยความประทับใจและประสบการณ์ใหม่ๆ มากมาย และเหนือสิ่งอื่นใด คือ การได้มีโอกาสไปศึกษาวิจัยและพบอาจารย์ที่ปรึกษาชาวต่างประเทศ (Associate Professor Dr.Steve Walter) เพื่อให้การศึกษาวิจัยระดับปริญญาเอกของผมบรรลุความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

ตลอดระยะเวลา 6 เดือนที่อยู่ที่นั่น ผมได้พักอยู่กับครอบครัว Greg and Melinda Lyons และเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวเขา ทำให้การใช้ชีวิตของผมค่อนข้างผูกพันและใกล้ชิดกับภาษาและวัฒนธรรมอเมริกัน เราใช้ชีวิตในแต่ละวันร่วมกัน ตั้งแต่การรับประทานอาหารเช้า ออกไปทำงาน รับประทานข้าวเย็น นั่งเล่น และดูทีวี แล้วจบด้วยการแยกย้ายกันไปนอน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่งสำหรับตัวผม ผมเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนอเมริกัน

ทุกๆ วันผมจะเดินทางออกจากบ้านพักเพื่อไปทำงานที่ Graduate Institute of Applied Linguistics (GIAL) ที่นั่นผมจะมีโต๊ะทำงานส่วนตัว ซึ่งอยู่ในห้องทำงานเดียวกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาชาวต่างประเทศ เวลาทั้งหมดของผมที่นี่จะใช้ไปกับการนั่งทำงานที่โต๊ะ การพูดคุยและปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา สืบค้นข้อมูลในห้องสมุด และการพบปะพูดคุยกับอาจารย์และนักศึกษาของสถาบันแห่งนี้

ประสบการณ์อันประทับใจ ณ ต่างแดนของผมครั้งนี้คือ การได้มีโอกาสได้ไปรู้จักเมือง Washington DC และ New York โดยเฉพาะการได้ไปเยือนเทวีเสรีภาพ (The Statue of Liberty) ถือเป็นหนึ่งในความใฝ่ฝันของผมเลยทีเดียว และอีกหนึ่งความประทับที่ไม่เล่าไม่ได้คือ การมีโอกาสได้ไปนำเสนองานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาวิจัยของผมที่ United States Institute of Peace ณ กรุง Washington DC ท่ามกลางชาวต่างชาติจำนวนมาก ถือเป็นความประทับใจและบันทึกความทรงจำที่มิอาจลืมเลือน

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม 73170
โทรศัพท์ 0-2800-2308-14
โทรสาร 0-2800-2332
E-mail: rilica.mu@gmail.com
www.lc.mahidol.ac.th

ที่ปรึกษา : ผู้อำนวยการสถาบันฯ
บรรณาธิการ: อาจารย์ ดร.มรกต ไมยเออร์
คณะผู้จัดทำ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรณู เหมือนจันทร์เชย
อาจารย์ ดร.นรเศรษฐ์ พิสิฐพันพร
Dr.Kazuharu Yamamoto
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติมดี อาพัทธนานนท์
อาจารย์ ดร.สุภาพร คชารัตน์
นางสาวนิภาวรรณ เจริญลักษณ์
นางสาวประชิตพร โกดมณี
นางสาวสลิลทิพย์ ชีระภากร
นายฐวิชวงศ์ ภัทราวีรไพศาล

ไม่ถึงผู้รับโปรดส่งคืน
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
999 ถ.พุทธมณฑลสาย 4 ต.ศาลายา
อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาต 11/2534
ปณ.จ. พุทธมณฑล

ผู้สนใจ ต้องการทราบข้อมูลข่าวสารของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย จาก "จดหมายข่าว"
ติดต่อนายฐวิชวงศ์ ภัทราวีรไพศาล งานสื่อสารองค์กร